

Predikan i Kindaholms församling 2018 av Tobias Bäckström

13 sönd efter tref

”Medmänniskan”

1 Mos 4:8-12

1 Joh 4:7-10

Luk 10:23-37

Ps: 28, 37, 769, 90

Det ställs flera viktiga frågor i dagens evangelium. Den första frågan av den här laglärde som gick fram till Jesus för att ställa en snärjig fråga; ”Vad skall jag göra för att vinna evigt liv?” Det antyds i texten att han kanske egentligen inte var så intresserad av svaret. Han kanske tyckte att Jesus hade fått stå och prata oemotsagd en lång stund nu och det var dags att sätta dit den där självutnämnde rabbinen. Det var ingen fråga som drevs av ett äkta bekymmer för hans eviga väl och ve. Ungefär som vi ibland kan få frågan i förbifarten: ”Hur kan Gud tillåta det onda?”, där frågan ställs mest för att man vill se den andre svarslös.

Ofta när Jesus fick den här typen av frågor så svarade han ofta med motfrågor. När han förstår att syftet är något annat än att man faktiskt vill ha svar så vinklar han det åt ett annat perspektiv. Och eftersom den här mannen var kunnig i lagen så ber han honom att själv svara på frågan. ”Vad står det i lagen?” Och den laglärde får svara: ”Du skall älska Herren din Gud av hela ditt hjärta och med hela din själ och med hela din kraft och med hela ditt förstånd, och din nästa som dig själv.” Det är en del av den judiska trosbekännelsen som lästes varje dag. Naturligtvis var det inga problem för honom att svara och jag kan föreställa mig att det nog kändes lite förödmjukande för honom att bli förhörd på sådan här söndagsskolkunskap.

”Det är rätt. Gör det så får du leva” blev Jesus korta svar, och kunde ju ha lagt till: ”Varför frågade du, du visste ju själv svaret på din fråga”.

I ett par enkla meningar hade Jesus alltså vänt hela saken mot den laglärde, och så blev det han som stod där med dumstruten på.

Han ger sig dock inte och så kommer nästa fråga: ”Vem är min nästa?” Vem är då min nästa som jag är befalld att älska som mig själv? Vem ska vara föremål för mina allmosor och min välgörenhet?

För det är så jag tror han såg på saken. Nästan som ett *objekt* för hans goda handlingar. Han såg sig själv som rättfärdig och stark, den som klarade av att älska Gud av hela sitt hjärta och även sin nästa, bara han fick veta vem denne nästa var.

Finns det en risk här även för oss? Särskilt kanske för oss inom kyrkan. Kan vi bli lite *för* ivriga med att hjälpa andra, så att andra människor reduceras till *objekt*. Objekt för vår duktighet, våd godhet och välgörenhet?

Jag tänker på en film som heter Howards End. Den handlar om tre välbärgade syskon som lär känna en fattig kontorist, Leonard Bast, och som lever under betydligt mindre omständigheter. Leonard är intresserad av poesi och litteratur och vill gärna träffa och samtala om detta med

syskonen, som delar hans intresse. Men de rika syskonen ser bara hans fattigdom och enkla livsstil och blir helt upptagna med att hjälpa honom. De fixar ett bättre och ett mer välbetalt jobb och försöker på olika sätt hjälpa upp sin vän. Men de ser inte att Leonard själv inte är så intresserad av denna godhet, han tyckte att hans gamla jobb var helt okej. Han ville ju bara träffa dem för att diskutera poesi.

På samma sätt försöker nu Jesus få upp ögonen på den här laglärde och berättar då den här välkända berättelsen om den barmhärtige samariern. Berättelsen om den helt oväntade främlingen som var den som hjälpte, och inte de man kanske hade förväntat sig.

Den här berättelsen brukar vi ju berätta för våra konfirmander. Och så ber vi dem att fundera över vad den kan betyda för oss idag. Och så svarar de genast att vi ska se den som en uppmaning att hjälpa dem som är i nöd. Alltså: min nästa är den som är föremål för min godhet.

Och det är inte fel, Jesus säger ju på slutet: gå och gör som han, dvs samariern. Men ändå är det inte det som Jesus *djupast* menar.

För mannen hade ju frågat: ”Vem är min nästa?”, det är det som berättelsen är ett svar på: vem är den laglärdes nästa? Och mot slutet av liknelsen så frågade Jesus: ”Vem av dessa tre var *den överfallne mannens* nästa?” Med andra ord: Jesus sätter likhetstecken mellan honom och den laglärde. Det är *han* som är den slagne mannen, i behov av vård. Och det är Jesus som är den barmhärtige samariern.

Jesus vill ta ifrån mannen hans syn på sig själv, att han är den starke som bara väntar på att möta andra svaga individer som han kan hjälpa.

Naturligtvis är det inte fel att fråga sig vad jag kan göra för andra, det är inte det som jag vill komma åt. Och det är inte fel att förstå berättelsen så heller: som en uppmaning att hjälpa den nödställda som råkar komma i vår väg.

Men vi behöver inse att vi själva är också i behov av hjälp. Vi förmår ingenting utan Guds hjälp. Ur ett andligt perspektiv är vi alla som den slagne mannen, i behov av hjälp och omvårdnad. Och vi behöver Jesus som den oväntade främlingen som kommer och ger oss sin hjälp. Den här berättelsen rymmer alltså både lag och evangelium på en och samma gång.